

งานเทศกาลไหมสากล ประเพณีผูกเสี่ยวและงานกาชาด จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2560

จัดทำโดย องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
สำนักปลัดฯ ฝ่ายพัฒนาสังคม
สำนักการศึกษาฯ ฝ่ายส่งเสริมประเพณี ศิลปะและวัฒนธรรม
โทร. 043-244682 www.kkpao.go.th

การผูกเสี่ยวหรือพิธีผูกเสี่ยว

จัดเป็นประเพณีเก่าแก่และดีงามพิธีหนึ่งของชาวภาคตะวันออกเฉียงเหนือหรือที่เราคุ้นเคยกันว่า ชาวอีสาน ที่ได้ประพฤติปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานานนับศตวรรษ ประเพณีผูกเสี่ยวเป็นประเพณีดั้งเดิมของชาวอีสานที่สืบทอดกันมาแต่บรรพบุรุษ

คำว่า **"เสี่ยว"** เป็นภาษาอีสานแท้ ๆ ซึ่งชาวอีสานทุกคนต่างมีความซาบซึ้งกับคำ ๆ นี้เป็นอย่างดีและเป็นคำที่มีความหมายไปในทางที่ดีงามอีกด้วย แต่เป็นที่น่าเสียดายที่ชาวภาคอื่น ๆ ยังไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของคำว่า **"เสี่ยว"** และนำไปใช้ในทางที่ผิด ๆ เช่น เข้าใจว่าเสี่ยวหมายถึง พวกบ้านนอกคอกนา พวกโง่เง่าเต่าตุ่น เป็นต้น แถมใช้คำพูดในเชิงดูหมิ่นดูแคลน หนักไปกว่านั้นคือเติมคำนำหน้าลงไปอีกว่า บักเสี่ยว ซึ่งถ้า พูดถึงบักเสี่ยวแล้วจะหมายถึงพวกเซ่อ ๆ ซ่า ๆ ที่มาจากอีสาน

แต่อันที่จริงแล้ว คำว่า **"เสี่ยว"** เป็นคำที่มีความหมายในทางที่ดีงาม เพราะหมายถึงมิตรแท้ เพื่อนแท้หรือเพื่อนตายซึ่งมีความซื่อสัตย์ความจริงใจต่อกัน มีความผูกพันทางด้านจิตใจกันอย่างจริงใจและเต็มใจ ไม่มีอำนาจใด ๆ จะมาพรากให้จากกันได้แม้แต่ความตาย

ทั้งนี้ ความผูกพันของเสี่ยวนี้ไม่มีเฉพาะกับเสี่ยวเท่านั้น หากมีความหมายผูกพันเชื่อมโยงไปถึงครอบครัว ญาติ พี่น้อง และหมู่บ้านของเสี่ยวด้วย

คำว่า **"เสี่ยว"** หมายถึง **"เพื่อนรัก"** เพื่อนสนิทที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขที่เกื้อกูลกันมาและเอื้ออาทรต่อกัน มีความเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเหมือนญาติสนิท บางทีเรียกว่า คนอีสานจำเป็นต้องมีเพื่อนสนิท คือ **"เสี่ยว"** ไว้ทุกคน เพราะการเดินทางไปมาหาสู่กันต้องนอนค้างตามหมู่บ้านต่าง ๆ หรือคราวมีเทศกาลงานบุญสำคัญเกิดขึ้น เช่น บุญบั้งไฟ บุญเข้าพรรษา บุญกฐิน เป็นต้น เสี่ยวทั้งหลายก็จะได้ไปเยี่ยมยามถามข่าวกันและพักนอนด้วยกัน

ถ้าลูกผูกเสี่ยวกัน บิดามารดาก็จะกลายเป็นญาติสนิทกัน ซึ่งลูก ๆ จะเรียกพ่อแม่ได้อย่างสนิทใจ ถ้าพ่อแม่ผูกเสี่ยวกับใคร ลูก ๆ จะเรียกพ่อเสี่ยวแม่เสี่ยวตามไปด้วย

การผูกเสี่ยว ก็คือ การนำบุคคลสองคนมาผูกพันเป็นมิตรกัน หลักเกณฑ์ในการเลือกคู่เสี่ยวนั้นปกติแล้วมักจะเลือกเพศเดียวกัน ชายก็มีคู่เสี่ยวเป็นชาย หญิงก็มีคู่เสี่ยวเป็นหญิง นอกจากนี้คู่เสี่ยวต้องมีลักษณะ ท่าทางรูปร่าง หน้าตา อายุ อารมณ์ จิตใจ บุคลิกภาพ ทัศนคติที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกันอีกด้วย ญาติผู้ใหญ่ทั้งสองฝ่ายก็จะจัดพิธีผูกเสี่ยวให้โดยใช้เส้นฝ้ายผูกข้อมือของคู่เสี่ยวแต่ละคน พร้อมทั้งให้โอวาทและอวยพรให้ทั้งคู่เป็นเพื่อนตายต่อกัน จะมีการดื่มน้ำสาบานระหว่างคู่เสี่ยวด้วย และเมื่อสาบานเป็นคู่เสี่ยวกันแล้วก็จะช่วยเหลือเกื้อกูลกันทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดความรักใคร่ สมัครสมานสามัคคี ความสงบเรียบร้อย ความร่มรื่น ร่มเย็นในชุมชนและในกลุ่มสังคม

การผูกเสี่ยว เป็นสายสัมพันธ์แห่งความรัก ถ้าคนเรามีแต่ความรักมีแต่มิตรไม่มีศัตรูโลกจะมีแต่สันติสุข การผูกเสี่ยวจึงเป็นฐานมิตรภาพที่ให้คนทั้งโลกหันมาเป็นมิตรกัน

การผูกเสี่ยว เป็นธรรมเนียมที่มีการผูกมิตรมาแต่โบราณกาล จึงเป็นประเพณีอันดีงามของชาวอีสานที่บรรพบุรุษของเราได้ยึดถือปฏิบัติสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน สมควรอย่างยิ่งที่พวกเราชาวไทยทุกคน โดยเฉพาะชาวอีสานจะได้ช่วยกันอนุรักษ์รักษาไว้ให้เจริญพูนผลงอกงามยิ่งขึ้น เพื่อเป็นมรดกตกทอดไปยังอนุชนรุ่นหลังสืบไป

ประเพณีผูกเสี่ยวได้วิวัฒนาการมาเรื่อย ๆ นอกจากการผูกเสี่ยวในเพศเดียวกันแล้ว ยังมีการผูกเสี่ยวข้ามเพศได้ด้วย เป็นชายคู่กับหญิง หรือ หญิงคู่กับชายก็มี และยังมีการผูกเสี่ยวในคราวเดียวกันหลายคน เรียกว่า **"เสี่ยวหมู่"**

จังหวัดขอนแก่นได้ผนวกประเพณีผูกเสี่ยวเข้าเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำปีของจังหวัดครั้งแรกในปี พ.ศ. 2523 ในชื่อว่า ***"เทศกาลงานไหมและประเพณีผูกเสี่ยว ปี พ.ศ. 2523"*** และนับจากนั้นมาจังหวัดขอนแก่นได้จัดประเพณีผูกเสี่ยวเป็นงานประจำปีของจังหวัดมาจนทุกวันนี้

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบในการจัดประเพณีผูกเสี่ยว และกิจกรรมในคุ้มวัฒนธรรมมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมการแสดงและประกวดศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสาน ณ คุ้มวัฒนธรรม
งานประเพณีผูกเสี่ยวและการจัดกิจกรรมคุ้มวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2560
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ในงานเทศกาลไหมสากล ประเพณีผูกเสี่ยวและงานกาชาด จังหวัดขอนแก่น ประจำปี 2560

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการแสดง
วันพุธที่		**กลางวัน**
29 พ.ย. 60	08.30-12.00 น.	- ลงทะเบียนการประกวดพานบายศรี
		- ประกวดพานบายศรี ประเภทประชาชน (ระดับอำเภอ)
	13.00-15.00 น.	- คณะกรรมการให้คะแนนตัดสินพานบายศรี
		- ประกาศผลการประกวดและพิธีมอบรางวัล
	17.45 น.	- พิธีเปิดงานประเพณีผูกเสี่ยวและการจัดกิจกรรมคุ้มศิลปวัฒนธรรม/พิธีผูกเสี่ยวเอก 9 คู่
		กลางคืน
	18.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสานประยุกต์ (วงสินไซ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม/โรงเรียนหนองโนประชาสรรค์)
	21.00-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสานประยุกต์ (วงสินไซ จากมหาวิทยาลัยขอนแก่น)
วันพฤหัสบดีที่		**กลางวัน**
30 พ.ย. 60	16.30-17.30 น.	- การแสดงศิลปวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านอีสาน (สมาคมหมอลำ จังหวัดขอนแก่น)
		กลางคืน
	18.00 น.	- สาธิตแคนวง (มมร.)
	18.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนศรีเสมาวิทยาเสริม)
	20.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ ประเภทประชาชน 3 คณะ (มจร.)
	20.30 น.	- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 1 (มมร.)
	21.00-22.00 น.	- ประกวดกลองยาว ประเภทประชาชน 2 คณะ (มจร.)
วันศุกร์ที่		**กลางวัน**
1 ธ.ค. 60	16.30-17.30 น.	- การแสดงศิลปวัฒนธรรมดนตรีพื้นบ้านอีสาน (สมาคมหมอลำจังหวัดขอนแก่น)
		กลางคืน
	18.00 น.	- การสาธิตเพลงกล่อมลูกอีสาน (มจร.)
	18.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนซำสูงพิทยาคม/โรงเรียนพระธาตุขามแก่นพิทยาลัย)
	20.00 น.	- การสาธิตการเป่าแคนและลงข่วง/จ่ายผญา (มมร.)
	20.30 น.	- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 2 (มมร.)
	21.30-22.00 น.	- ประกวดกลองยาว ประเภทเยาวชน 2 คณะ (มจร.)

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการแสดง
วันเสาร์ที่		**กลางวัน**
2 ธ.ค. 60	08.30-16.00 น.	- การประกวดหมอลำกลอน ประเภทประชาชนทั่วไป (มมร.)
	16.00-17.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านโรงเรียนคูขาด (สถิตย์อุปถัมภ์)
		กลางคืน
	18.00 น.	- การแสดงสาธิตลำเตี้ย
	18.30 น.	- การสาธิตเพลงกล่อมลูกอีสาน (มจร.)
		- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนนาง้าววิทยาสรรค์)
	20.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ ประเภทเยาวชน 3 คณะ (มจร.)
	21.00 น.	- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 3 (มมร.)
	21.30-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
วันอาทิตย์ที่		**กลางวัน**
3 ธ.ค. 60	08.30-16.00 น.	- การประกวดหมอลำกลอน ประเภทเยาวชน (มมร.)
	16.00-17.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านโรงเรียนศรีเสมาวิทยาเสริม
		กลางคืน
	18.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ ประเภทประชาชน 3 คณะ (มจร.)
		- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนพูวัดพิทยาคม/โรงเรียนมัธยมหนองเขียด)
	20.00 น.	- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 4 (มมร.)
		- ประกวดกลองยาว ประเภทประชาชน 2 คณะ (มจร.)
	21.30-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
วันจันทร์ที่		**กลางวัน**
4 ธ.ค. 60	08.30-09.00 น.	- ลงทะเบียนการประกวดพานบายศรี
		- ประกวดพานบายศรี ประเภทเยาวชน (ระดับสถานศึกษา)
	09.00-15.00 น.	- ประกวดจัดทำพานบายศรี
		- คณะกรรมการให้คะแนนและตัดสินพานบายศรี
		- ประกาศผลการประกวดและพิธีมอบรางวัล
		กลางคืน
	18.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนเปรมติณสูลานนท์)
	20.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ ประเภทเยาวชน 3 คณะ (มจร.)
		- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 5 (มมร.)
		- ประกวดกลองยาว ประเภทเยาวชน 2 คณะ (มจร.)
	21.30-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการแสดง
วันอังคารที่		**กลางวัน**
5 ธ.ค. 60	16.00-17.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านโรงเรียนโนนหันวิทยายน
		กลางคืน
	18.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ ประเภทประชาชน 3 คณะ (มจร.)
	19.00 น.	- การแสดงวงโปงลางพุทธศาสตร์อีสานศิลป์ จาก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวิทยาเขตขอนแก่น
	20.00 น.	- การสาธิตเพลงกล่อมลูกอีสาน (มจร.)
	20.30 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนพิศาลปุณณวิทยา)
	21.00 น.	- การประกวดกลองยาว ประเภทประชาชน 2 คณะ (มจร.)
	21.30-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสานประยุกต์ (มจร.)
วันพุธที่		**กลางวัน**
6 ธ.ค. 60	16.00-17.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านโรงเรียนนาง้าววิทยาสรรค์
		กลางคืน
	18.00 น.	- การสาธิตการเป่าแคนและลงข่วง/ลำเตี้ย (มมร.)
		- ประกวดสรภัญญ์ ประเภทเยาวชน 3 คณะ (มจร.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนโคกสูงประชาสรรพ์/โรงเรียนซับสมบูรณ์พิทยาลัย)
	20.00 น.	- การสาธิตเพลงกล่อมลูกอีสาน (มจร.)
	20.30 น.	- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 6 (มมร.)
	21.30-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
วันพฤหัสบดีที่		**กลางวัน**
7 ธ.ค. 60	08.30-09.00 น.	- ลงทะเบียนการประกวดพานบายศรี
		- ประกวดพานบายศรี ประเภทประชาชน (ทั่วไป)
	09.00-15.00 น.	- คณะกรรมการให้คะแนนตัดสินพานบายศรี
		- ประกาศผลการประกวดและพิธีมอบรางวัล
	16.00-17.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านโรงเรียนพระยืนวิทยาคาร
		กลางคืน
	18.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
	19.19 น.	- ผูกเสี่ยวเฉลิมพระเกียรติ 9 คู่ (โรงเรียนพระยืนวิทยาคาร/โรงเรียนสีชมพูศึกษา)
	20.00 น.	- สาธิตการแสดงลงข่วง จ่ายผญา / เป่าแคน (มมร.)
	20.30 น.	- การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านโปงลาง วงที่ 7 (มมร.)
	21.30-22.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง มมร.)
วันศุกร์ที่		**กลางวัน**
8 ธ.ค. 60	16.00-18.00 น.	- ประกวดเป่าแคน ประเภทเยาวชน (มข.)
		กลางคืน
	18.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสานประยุกต์ (มข.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนโนนหันวิทยายน/โรงเรียนสีชมพูศึกษา)
	20.00-21.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ รอบชิงชนะเลิศ ประเภทเยาวชน
	21.00-22.00 น.	- ประกวดกลองยาว ประเภทเยาวชน 2 คณะ (มจร.)

วัน/เดือน/ปี	เวลา	กิจกรรมการแสดง
วันเสาร์ที่		**กลางวัน**
9 ธ.ค. 60	16.00-18.00 น.	- การประกวดเป่าแคน ประเภทประชาชน (มข.)
		กลางคืน
	18.00 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (มข.)
	19.19 น.	- ชมพิธีผูกเสี่ยว 9 คู่ (โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม/โรงเรียนแท่นศิลาทิพย์ศึกษา)
	20.00 น.	- ประกวดสรภัญญ์ รอบชิงชนะเลิศ ประเภทประชาชน
	21.30-22.00 น.	- ประกวดกลองยาว รอบชิงชนะเลิศ ประเภทประชาชน
วันอาทิตย์ที่		**กลางวัน**
10 ธ.ค. 60	16.00-17.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม
		กลางคืน
	18.00-19.30 น.	- การประกวดเป่าแคน ประเภทประชาชน และเยาวชน รอบชิงชนะเลิศ (มข.)
	19.30-20.30 น.	- การแสดงวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (มข.)
	20.30-21.30 น.	- ประกวดกลองยาว รอบชิงชนะเลิศ ประเภทเยาวชน (มจร.)
	21.30-22.00 น.	- พิธีมอบรางวัล/กล่าวปิดงาน

หมายเหตุ ตารางกิจกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

รายการประกวด

1. การประกวดหมอลำกลอน
2. การประกวดวงดนตรีพื้นบ้านอีสาน (โปงลาง)
3. การประกวดกลองยาว
4. การประกวดสรภัญญ์
5. การประกวดพานบายศรี
6. การประกวดเป่าแคน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
2. สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดขอนแก่น
3. มหาวิทยาลัยขอนแก่น
4. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน
5. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สำนักงานขอนแก่น

